

Curs de laurea magistrala a nivel unich de Sciënzes dla Formaziun primara
Seziun ladina

Syllabus

Titul dl curs	Practicum 3 (P3)
Codesc dl curs	13419
Setur scientifich-disciplinar dl curs	
Stüde	Sciënzes dla Formaziun Primara – Seziun ladina
Semester	01 (invern) y 02 (isté)
Ann de stüde	3°ann
Credic formatifs	10
Modular	Sce

Numer complessif de ores	180 ores: 150 ores de practicum diret y 30 ores de practicum indiret (labors)
Numer complessif de ores de labor	30 ores
Frecuënza	ciara regolamënt
Cursc propedeutics	

Fins formatifs spezifics dl curs	<p>Le practicum dl terz ann de stüde é n percurs olache al vëgn costruì conescënzes y competënzes tl ambiënt profesional, en referimënt</p> <ul style="list-style-type: none"> • ala porsona (le studënt/la studënta) che conësc te na manira tres plü sota l’ambiënt de apredimënt y sü aturs y che surantol responsabilité personala tl ambiënt instës tres sües aziuns • ales interaziuns danter les porsones tl ambiënt (maestri y maestres, mituns y mitans, geniturs, esperc y espertes y i.i.) • ales dimenjiuns spezifiches dla profesciun da maester/maestra cun la poscibilité da sperimenté les competënzes personales. <p>Le practicum dl terz ann é n percurs caraterisé da osservaziun y ativité didatica, cun l’azënt sön les competënzes pratiches personales y chères di maestri/dles maestres, tla prospetiva dla inclujiun, aladô dles Indicaziuns Europeiches (ciara profil dl maester inclusiv/dla maestra inclusiva).</p> <p>Le fin é chël de osservé y analisé les pratiches espertes di maestri/dles maestres y de sperimenté ativamënter prozesc formatifs por ejaminé le nivel dles competënzes personales.</p> <p>Le practicum pita l’ocaziun de lié les conescënzes teoriches cun les esperiënzes pratiches, portan pro al’autovalutaziun dles competënzes y al svilup dl profil profesional.</p> <p>Le stromënt prinzipal por colié les conescënzes (insegnamënc), la pratica (labors y percursc programá y realisá), les analyses y les reflesciuns sön l’aziun didatica é le portfolio dl studënt/dla studënta, che conzed de ejaminé y atualisé tres indô le plann de svilup personal.</p>
---	---

	<p>Fins formatifs dl Practicum 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • valuté y renforzé les motivaziuns personales y profesjonales tres la aziun didatica te situaziuns reales • adoré le profil dles competénzes por osservé y analisé les pratices profesjonales personales y chères de d’atri y les decliné te aziuns • mioré les abilités de osservaziun y autoosservaziun, tan inant che al é poscibl ince tres la tecnica dla analisa-video • sperimenté metodes de programaziun y valutaziun pian ia dala normativa provinziála y nazionala y se confronté cun d’atri (colegs y coleghes de stüde, tutor/a, ...) • sperimenté pratices y percursc didatics inclusifs • fá reflesciuns sön la pratica personala y di atri adoran le <i>feedback</i> y le barat profesional • adoré y colié les conescénzes teoriches costruides ti insegnamënc desvalis por fá reflesciuns sön la pratica • documenté tl portfolio y ajorné le percurs personal de formaziun ala profesziun y le colié cun le profil dles competénzes
--	---

Modul 1	Practicum tla scolina
Dozënt/a	Silvia Mussner
Setur scientifich-disciplinar dl/a dozënt/a	
Lingaz ofizial dl curs	ladin
Orar d’udiënza	dal lönesc al vëndres sön domanda
Lista di argomënc tratá	<p>Lista di argomënc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • les competénzes dl maester/dla maestra • programaziun y valutaziun • strategies didatiches • inclujiun • stromënc de osservaziun • stromënc de documentaziun y reflesciun (portfolio) • plann de svilup personal y profesional • documënc normatifs nazionai y provinziái <p><u>Decurs</u></p> <p>Practicum indiret (15 ores)</p> <p><u>Preparaziun al practicum diret</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • stromënc por la osservaziun/autoosservaziun • stromënc por la programaziun y la valutaziun de prozesc formatifs • definiziun dl profil dles competénzes cun la declinaziun de aziuns da podëi osservé • ajornamënt dl plann de svilup personal y profesional: ampliamënt dla biografia formativa, autovalutaziun, definiziun de traverc de svilup <p><u>Reflesciun danterite y do le practicum diret</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • analisa de caji • reflesciun sön les osservaziuns fates y sön les esperiënzes y coliamënt cun les categories dl <ul style="list-style-type: none"> a) savëi (Ci savôï pa/Ci sái pa?) b) savëi da fá (Ci áï pa osservé y sperimenté?)

	<p>c) savèi da ester (Co me sènti pa en raport ai aspec dla profesciun?)</p> <ul style="list-style-type: none"> • autovalutaziun sòn le percurs fat en referimènt al svilup personal y profescional <p>Practicum diret (75 ores)</p> <p>Le studènt/La studènta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osservèia le contest tla istituziun dl praticum te duc sù aspec: fisich, emotif y relazional, cognitif y metodologich, cun na atenziun particulara ai elemènc de inclujun • osservèia la pratica di maestri/dles maestres, i singui mituns/les singoles mitans y le grup, adoran stromènc de osservaziun adatá (tabeles, registraziuns audio/video, protopei descrittifs, soziogram y i.i.) • collièia les osservaziuns cun le profil de competènzes dl maester/dla maestra • tol pert ales ativités y sentades colegiales • strotorèia y partèsc cun d'atres porsones programaziuns de prozesc formatifs por mète en pratica n valgönes competènzes • adora modalitès de autoosservaziun y osservaziun di atri por valuté y svilupé inant la pratica personala (schedes de osservaziun, registraziuns audio/video y i.i.) • analisèia adòm cun le tutor/la tutora tla istituziun dl praticum le percurs formatif realisé y delinièia punc de forza y punc da svilupé inant
Modalité de insegnamènt-aprendimènt	La didatica é caraterisada da ativités che vèiga le studènt/la studènta sciöche protagonist atif/protagonista ativa dl percurs tres: <i>brainstorming</i> , discusciuns, eserzitaziuns praticches, analyses-video, analyses de caji, <i>cooperative learning</i> , reflesciuns individuales/te pers/te de pici grups/tl gran grup, referac cun le suport de <i>media</i> , consulènzes individuales.
Ores de leziun/labor complessives	75 ores de praticum diret y 15 ores de praticum indiret (labors)
Credic formatifs	5 CFU

Modul 2	Practicum tla scora primara
Dozènt/a	René Pescoll
Setur scientifich-disciplinar dl/a dozènt/a	
Lingaz ofizial dl curs	ladin
Orar d'udiènza	dal lönesc al vèndres sòn domanda
Lista di argomènc tratá	<p>Lista di argomènc:</p> <ul style="list-style-type: none"> • les competènzes dl maester/dla maestra • programaziun y valutaziun • strategies didatiches • inclujun • stromènc de osservaziun • stromènc de documentaziun y reflesciun (portfolio) • plann de svilup personal y profescional • documènc normatifs nazionai y provinziai <p>Decurs</p>

	<p>Practicum indiret (15 ores)</p> <p><u>Preparaziun al practicum</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • stromënc por la osservaziun/autoosservaziun • stromënc por la programaziun y la valutaziun de prozesc formatifs • definiziun dl profil dles competënzes cun la declinaziun de aziuns da podëi osservé • ajornamënt dl plann de svilup personal y profesional: ampliamënt dla biografia formativa, autovalutaziun, definiziun de traverc de svilup <p><u>Reflescium danterite y do le practicum diret</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • analisa de caji • reflescium sön les esperiënzes fates y coliamënt cun les categories dl <ol style="list-style-type: none"> a) savëi (Ci savôï pa/Ci sái pa?) b) savëi da fá (Ci áï pa osservé y sperimenté?) c) savëi da ester (Co me sënti pa en raport ai aspec dla profesziun?) • autovalutaziun sön le percurs fat en referimënt al svilup personal y profesional <p>Practicum diret (75 ores)</p> <p>Le studënt/La studënta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osservëia le contest tla istituziun dl praticum te düc sù aspec: fisich, emotif y relaziunal, cognitif y metodologich, cun na atenziun particolara ai elemënc de inclujiun • osservëia la pratica di maestri/dles maestres, i singui mituns/les singoles mitans y le grup, adoran stromënc de osservaziun adatá (tabeles, registraziuns audio/video, protoçoi descrittifs, soziogram y i.i.) • colliëia les osservaziuns cun le profil de competënza dl maester/dla maestra • tol pert ales ativités y sentades colegiales • strotorëia y partësc cun d’atres porsones programaziuns de prozesc formatifs por mëte en pratica n valgönes competënzes • adora modalités de autoosservaziun y osservaziun di atri por valuté y svilupé inant la pratica personala (schedes de osservaziun, registraziuns audio/video y i.i.) • analisëia adöm cun le tutor/la tutora tla istituziun dl praticum le percurs formatif realisé y deliniëia punc de forza y punc da svilupé inant
<p>Modalité de insegnamënt-aprendimënt</p>	<p>La didatica é caraterisada da ativités che vëiga le studënt/la studënta sciöche protagonist atif/protagonista ativa dl percurs tres: <i>brainstorming</i>, discusciuns, eserzitaziuns pratiches, videoanalises, analises de caji, <i>cooperative learning</i>, reflesciums individuales/te pers/te de pici grups/tl gran grup, referac cun le suport de <i>media</i>, consulënzes individuales.</p>
<p>Ores de leziun/labor complessives</p>	<p>75 ores de practicum diret y 15 ores de practicum indiret (labors)</p>
<p>Credic formatifs</p>	<p>5 CFU</p>

<p>Resultac de aprenimënt pretenüs</p>	<p>(I resultac de aprenimënt y les competënzes pretenüdes se referësc ai descriturs de Dublin)</p> <p>Conescënza y comprenjiun:</p> <ul style="list-style-type: none"> • conescënza dla normativa istituzionala provinziala y nazionala • conescënza de n valgügn modei de programaziun che tol ite stromënc y tecniches inclusives • conescënza de n valgügn stromënc y tecniches de osservaziun y analisa/autoanalisa • conescënza de elemënc de continuité y spezifizité di dui scalins dla formaziun (scolina y scora primara) <p>Capazität da apliché conescënza y comprenjiun:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aplicaziun de modei de programaziun de prozesc formatifs te situaziuns reales • aplicaziun de pratiches didatiches inclusives te situaziuns reales • aplicaziun de tecniches de osservaziun y de <i>feedback</i> tla analisa dla pratica (audio-video-registrazziuns) • implementaziun dl portfolio cun la documentaziun dl percurs de practicum y l'ajornamënt dl plann de svilup personal y profesional <p>Autonomia de iudize:</p> <ul style="list-style-type: none"> • renforz dla capazität de valutaziun y ajornamënt dla identitè profesionala personala • renforz dla capazität da comuniché y motivé la vijun pedagogica personala y les dezijiuns didatiches <p>Abilités comunicatives:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ampliament dl lessich spezifich profesional • adoranza de de plü tecniches y formes de comunicaziun (gestica, mimica, lingaz verbal, visual, iconich, digital, ...) • capazität de cooperé y contraté cun interlocuturs desvalis • adoranza de tecniches y stromënc por na documentaziun efiziënta tl portfolio <p>Capazités de aprenimënt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • adoranza dla autovalutaziun y dla valutaziun di atri (tutor/tutora, coordinadú/coordinadëssa dl practicum, colegs/coleghes y i.i.) por svilupé inant les competënzes personales
<p>Modalité d'ejam</p>	<p>Al é preodü n colloquium a usc cun la coordinadëssa y le coordinadú dl practicum cun la presentaziun dl portfolio. Le portfolio vëgn scrit te trëi perts granes anfat ti trëi lingac: ladin, talian y todësch.</p> <p>La valutaziun positiva dl practicum diret é propedeutich ala discussiun dl portfolio dal ejam a usc.</p> <p>L'ejam se stlúj jö cun l'atribuziun de na nota finala sora, sintesa dles valutaziuns dles döes esperiënzes fates y documentades tl portfolio y dl resultat dla proa a usc.</p>
<p>Lingaz d'ejam</p>	<p>Ladin</p>
<p>Criters de valutaziun y assegnaziun dla nota</p>	<p>Por la valutaziun positiva dl practicum mëss dötes chëstes perts ester positives:</p> <ul style="list-style-type: none"> • practicum indiret (partecipaziun ativa) • practicum diret (esperienzes fates, <i>feedback</i> dl/a tutor/a, vijita da pert dl coordinadú/dla coordinadëssa dl practicum) • portfolio (documentaziun y reflësciun)

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>colloquium</i> dl ejam (argumentaziun y coerënza) <p>Al vëgn dé na nota finala sora, sintesa di resultac dles pertes descrites dessura.</p> <p>Tl cajo de na valutaziun negativa de döt le modul, vëgnel tigní cunt de eventuales pertes stlütës jö positivamënter tles sesciuns d'ejam che vëgn do. Tl cajo de na valutaziun negativa dl modul por trëi iadi consecutifs, ne ti él al studënt/ala studënta aladô dl regolamënt di ejams, nia cunzedü da se scrí ite por chësc ejam tles proscimes trëi sescions (art. 6, coma 4 dl regolamënt di ejams de profit).</p> <p>Criters de valutaziun</p> <ul style="list-style-type: none"> • respet dl regolamënt dl practicum • partezipaziun ativa y responsabla tratan le practicum indiret • capazität da agí profesionalmënter meton tla pratica les competënzes dades dant dal profil profesional • portignënza y coerënza dla documentaziun y di argomënc tratá • tlerëza tla esposiziun y coerënza tla argumentaziun • capazität de analisa critica • capazität de elaboraziun y reflesciun dles esperiënzes • capazität da integré teoria y pratica • capazität da costruì le plann de svilup personal y profesional cun coerënza, cosciënza y en relaziun ales esperiënzes fates y documentades <p>Le <i>feedback</i> scrit dla tutora/dl tutor vëgn tut ite tla valutaziun te na manira adeguada.</p>
<p>Bibliografia de oblianza</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Departimënt Educaziun y Cultura Ladina (ed.), Indicaziuns Provinziales por les scolines ladines, Provincia Autonoma de Balsan-Südtirol, Balsan 2013 • Intendënza Ladina (ed.), Indicaziuns Provinziales por les scores elementares y mesanes, Provincia Autonoma de Balsan-Südtirol, Balsan 2009 • Materiai metüs a desposiziun tratan les incuntades de practicum indiret.
<p>Bibliografia consiada</p>	<ul style="list-style-type: none"> • La formazione docente per l'inclusione. Profilo dei Docenti Inclusivi - Agenzia Europea per lo sviluppo degli Alunni disabili • Portale dell'inclusione – Indire • Repertorio BES della Scuola Italiana della Provincia di Bolzano – Servizio Inclusione del Dipartimento Istruzione e Formazione Italiana – 2018 • Leteratöra spezifca en coliamënt cun i cursc frequentá.